

Gods Adem altijd!

Ledevaertkerk Chaam, zondag 5 juni, Pinksteren
Ds. Sara Dondorp

Eerste Schriftlezing: Joël 3: 1-5

Tweede Schriftlezing: Handelingen 2: 1-13

Inleiding

Het Pinksterfeest is altijd precies 50 dagen na het Paasfeest. In de Joodse traditie is het een feest bij het einde van de tarweoogst. Het begin van de tarweoogst wordt met Pesach gevierd. Zo zijn Pasen en Pinksteren – Pesach en Sjavoeot – verbonden. Op Sjavoeot – het Wekenfeest – wordt ook de gave van de Tora aan Mozes op de Sinai herdacht. Dat ging gepaard met wind en vuur. Volgens de rabbijnen waren daar 70 volken bij aanwezig. En ieder volk hoorde Gods woord in de eigen taal. Maar niemand luisterde, behalve Israël. Vanuit dat perspectief klinkt Handelingen 2 als een herkansing voor die 70 volken!

Maar eerst lezen we een fragment uit de profetie van Joël. Het fragment waar Petrus in zijn Pinksterpreek uit citeert. Ook hier gaat het over Gods Geest. Of zo je wilt Gods Adem. Gods Adem die er altijd was, er altijd is en altijd zal zijn.

Overdenking

Gemeente van Jezus Christus,

Met Pinksteren vieren we de komst van de Heilige Geest. Dat klinkt mooi, maar volgens mij klopt dat niet helemaal. Volgens mij was de Heilige Geest er altijd al, vanaf het eerste begin. Bij de Schepping in Genesis één waait de Geest Gods over de wateren. In veel oude talen is het woord voor geest hetzelfde als voor adem. Met adem begint het leven, zonder adem is geen leven mogelijk. Ook dat vinden we terug aan het begin van Genesis. In het tweede scheppingsverhaal in Genesis 2 lezen we hoe God de mens scheidt en hem door de neus adem inblaast. Zo wordt de mens een levend wezen. Door God ingeblazen. Hier is het Gods adem die de mens voorgoed met God verbindt. Adem is de goddelijke gave van leven. En zo speelt de Adem Gods de hele Bijbel door een rol. Als Elia op de berg Horeb Gods aanwezigheid ontmoet, is dat niet in een sterke wind, niet in een aardbeving, niet in het vuur, maar in een zachte bries, of misschien wel in een ademtocht. Generaties later is het de profeet Joël die over Gods Geest spreekt. Gods Geest zal worden uitgegoten over al wat leeft. Of anders gezegd; God ademt over alles wat adem nodig heeft. Gods adem brengt wat vastgelopen is weer nieuw leven in. Jonge zonen en dochters zullen profeteren en ouderen dromen dromen. Dat is precies waar Petrus later zijn Pinksterpreek mee zal beginnen.

Het is een intrigerende profetie, intrigerend én prachtig. Zo mooi dat we de tegendraadsheid bijna niet meer horen. Jonge mensen zullen profeteren en visioenen zien. Maar zijn het niet meestal de ouderen die

profeteren? Visioenen en profetie associëren we met levenswijsheid. Hier zijn het juist de jongeren die levenswijsheid ingeblazen krijgen. In de praktijk zijn jongeren meestal beter in dromen dromen. Zoals in onze tijd de jongeren die op drukke kruispunten gaan zitten om aandacht te vragen voor de afname van biodiversiteit. Met hun toekomstdromen schudden ze de samenleving op maar van bedaagde levenswijsheid kan je ze niet betichten. Jonge mensen; zonen én dochters zullen profeteren, zegt Joël. Het staat er echt, niet alleen de zonen, ook de dochters. Dat alleen al klinkt profetisch: zonen en dochters zijn gelijkwaardig. In die tijd was dat bepaald niet vanzelfsprekend. Gods Geest, Gods Adem brengt iets exceptioneels teweeg. Ouderen zullen dromen dromen. Hoeveel ouderen zijn het dromen dromen niet verleerd? Hoe vaak zijn we niet cynisch geworden door het weerbarstige leven? Dromen over een mooie toekomst? Kom nou! Het zal mijn tijd wel duren! We hebben het allemaal al eens gezien, het wordt toch nooit wat! Maar nee: door Gods Adem zullen de ouderen dromen dromen! Gods Adem zet al onze verwachtingen op z'n kop. Want niet alleen zonen en dochters, opa's en oma's, ook het dienstpersoneel, iedereen ontvangt Gods Adem. 'Ik zal mijn Geest uitgieten over al wat leeft'. Dat is de belofte. Je zou kunnen zeggen: over alle zoogdieren, die adem nodig hebben, en misschien ook wel over bomen en planten die de lucht zuiveren... over al wat adem heeft of adem geeft, giet God de levengevende adem. Alles wordt nieuw!

Om die levengevende adem te ervaren valt lang niet altijd mee. De adem wordt over mensen uitgegoten, maar mensen moeten de adem ook kunnen ontvangen. Mensen moeten er voor open staan. Op het Wekenfeest zitten de leerlingen bij elkaar, misschien wel in dezelfde bovenzaal waar ze de maaltijd vierden, enkele dagen voor Pesach samen met Rabbi Jezus. Hij is daarna aan hen verschenen en later voor hun ogen verdwenen. Heel verwarrend allemaal. Ik stel me zo voor dat ze het even niet meer weten. Hoe nu verder... Ze zitten bij elkaar en wachten af. Mannen en vrouwen samen. Tot er plotseling iets gebeurt dat hen weer tot leven wekt. Zo komen weer in beweging, ze kunnen weer dromen dromen, ze worden aangeraakt door profetieën en visioenen, hun leven wordt opgeschud om weer in beweging te komen. Wat er precies gebeurt, horen we in profetische termen. Er steekt een stevige wind op, binnen in het huis. Gods Adem verschijnt als vurige tongen, zoals het vuur dat ooit een braambos in vlam zette en zo de aandacht van Mozes trok. Dat braambos dat niet verteerde, waar God in aanwezig was, waar God Mozes riep om het volk uit slavernij te gaan bevrijden. Dat soort vuur moet het geweest zijn in dat huis. Wind en vuur, heftige ervaringen. Bijna niet na te vertellen. En toch vertellen ze ervan. En wel op zo'n manier dat iedereen het kan verstaan. Het lijkt wel alsof alle volken aanwezig zijn om het te ervaren. Alle bekende regio's worden bij name genoemd. Dit wonder mag iedereen zien en horen. Iedereen hoort er bij! In onze tijd zouden we misschien LHBTI en het hele alfabet noemen. Het is een feest van inclusiviteit: Alle mensen, in al hun verscheidenheid, zijn verenigd in één Geest. Iedereen aangeraakt door Gods Adem! Dat is nog eens een droom,

een toekomstvisioen! Als we die droom nu eens vast zouden kunnen houden....

Het klinkt prachtig, die droom. Maar kan het ook echt? In onze geseclariseerde en gepolariseerde wereld? In een kerk van grijze hoofden met een handjevol mensen? Kunnen we echt geloven dat Gods Geest kan gaan waaien? Eerlijk gezegd durf ik het niet te beweren. Maar aan cynisme hebben we zeker niets. Als het gaat om de Geest Gods, of anders gezegd de Adem Gods begint het ermee dat we ons ervoor open stellen. Gods Adem is er altijd. Waar het om gaat is dat wij die adem kunnen ontvangen, dat wij in onszelf ruimte kunnen maken voor die Geest. Dat we durven geloven wat ongelofelijk is. Dat we verwonderd durven zijn en nieuwsgierig.

Deze week kwam ik een anoniem Pinkstergedichtje tegen. Enkele simpele woorden die ons misschien op weg kunnen helpen. Daar wil ik mee eindigen:

"De Geest:

dat is het vuur dat niet vergaat,
dat is het woord dat leven laat.
Dat is de adem die ons draagt
dat is de liefde die ons vraagt
om mens te zijn in weer en wind
en om te zoeken, wat verbindt."¹
Amen.

¹ Geciteerd in: Nel Verburg, Pittig Pinksteren, in: *VrijZinnig, Blad van de VVP Beweging voor eigentijds geloven*, jaargang 15, nr. 2, p. 10.